

Kultura wypowiedzi dziennikarskiej - opis przedmiotu

Informacje ogólne	
Nazwa przedmiotu	Kultura wypowiedzi dziennikarskiej
Kod przedmiotu	15.1--DiksP-KWD-S22
Wydział	Wydział Humanistyczny
Kierunek	Dziennikarstwo i komunikacja społeczna
Profil	ogólnoakademicki
Rodzaj studiów	pierwszego stopnia z tyt. licencjata
Semestr rozpoczęcia	semestr zimowy 2022/2023

Informacje o przedmiocie	
Semestr	2
Liczba punktów ECTS do zdobycia	7
Typ przedmiotu	obowiązkowy
Język nauczania	polski
Sylabus opracował	dr hab. Monika Kaczor, prof. UZ

Formy zajęć					
Forma zajęć	Liczba godzin w semestrze (stacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (stacjonarne)	Liczba godzin w semestrze (niestacjonarne)	Liczba godzin w tygodniu (niestacjonarne)	Forma zaliczenia
Wykład	30	2	-	-	Egzamin
Ćwiczenia	30	2	-	-	Zaliczenie

Cel przedmiotu

Wiedza: student zna podstawowe zagadnienia związane z kulturą wypowiedzi dziennikarskiej i etyką słowa w sferze publicznej komunikacji.

Umiejętności: student umie wskazać działania językowe, które budują dobrą komunikację w przestrzeni medialnej.

Kompetencje: student potrafi etycznie wartościować wypowiedzi dziennikarskie i dba o ich poziom językowy.

Wymagania wstępne

Ogólna znajomość zasad użycia języka w przekazach medialnych.

Zakres tematyczny

1. Kodeksy etyki dziennikarskiej. Informowanie (nie)etyczne. O etyce dziennikarskiej i manipulacji w mediach
2. Teoretyczne podstawy etyki słowa. Kultura języka a etyka słowa. Etyka słowa a potoczny wzorzec komunikacji.
3. Model etycznej komunikacji. Trzy zasady etyki słowa
4. Ku drugiemu człowiekowi – etyczne posługiwanie się językiem
5. Nieetyczne zabiegi o charakterze redukującym
6. Działania językowe naruszające zasadę poszanowania suwerenności człowieka
7. Strategia walki na słowa. Retoryka nienawiści
8. Przemoc słowna jako uzurpacja władzy nad człowiekiem
9. Etykieta językowa jako deklaracja poszanowania norm etycznych
10. Źródła krzywdy słownej – granice wolności słowa
11. Warunki właściwego użycia języka. Język porozumienia, język agresji, język alienacji
12. Miejsce etykiety językowej wśród wartości
13. Językowy obraz moralności (na przykładzie ustabilizowanych połączeń wyrazowych funkcjonujących we współczesnych sporach publicznych)
14. Czynności mowy, które budują złe relacje międzyludzkie (na podstawie współczesnych sporów publicznych)
15. Jak użytkownicy języka odczuwają brak piękna słowa w dyskusjach publicznych? (na przykładzie programu telewizyjnego „Szkło kontaktowe” oraz „Drugie śniadanie mistrzów”
16. Czym jest mowa nienawiści? Agresja językowa jako problem moralny. Zakamuflowane formy agresji językowej

Metody kształcenia

wykład, dyskusja, praca z tekstem medialnym

Efekty uczenia się i metody weryfikacji osiągania efektów uczenia się

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
-------------	-----------------	--------------------	-------------

Opis efektu	Symbole efektów	Metody weryfikacji	Forma zajęć
Student zna pojęcia związane z szerokim rozumieniem kultury języka, ze szczególnym uwzględnieniem zasad naruszających elementarne zasady komunikacji językowej przez wypowiedzi agresywne, pełne insynuacji, poniżające, zastraszające, raniące odbiorcę, szydercze, obraźliwe, stygmatyzujące.	KF1_W06	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
Student rozumienie funkcje środków językowych, które budują dobrą komunikację językową. Zna zasady kultury żywego słowa.	KF1_W07 KF1_W09	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
Student umie oceniać przekazy medialne ze względu na etyczność i nieetyczność słowa.	UD1_U05	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
Student potrafi wskazać językowe, stylistyczne i perswazyjne środki językowe, za pomocą których tworzone są pozytywne lub negatywne zjawiska w sferze publicznej komunikacji (ze szczególnym uwzględnieniem przekazów medialnych).	UD1_U06	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
Student analizuje przekazy dziennikarskie ze względu na aspekt kulturalnojęzykowy.	UD1_U07	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia
Student jest przygotowany do oceny wypowiedzi dziennikarskiej jako metafory komunikacji.	KF1_K01	- dyskusja - odpowiedź ustna - przygotowanie projektu - przygotowanie referatu	- Wykład - Ćwiczenia

Warunki zaliczenia

Aktywny udział w zajęciach; opracowanie na zajęcia wybranych wypowiedzi medialnych ze względu na zjawiska charakterystyczne dla kultury języka; w ramach egzaminu - przygotowanie projektu na materialne wybranych przekazów medialnych i omówienie zjawisk typowych dla kultury wypowiedzi dziennikarskiej lub jej braku.

Literatura podstawowa

Cegieła A., *Słowa i ludzie*, Warszawa 2014.

Cegieła A., Kuciński P., Polkowska L., Stępień M., *Studia z etyki słowa*, Warszawa 2014.

Bralczyk J., Majkowska G., *Język mediów – perspektywa aksjologiczna*, w: J. Bralczyk, K. Mosiołek-Kłosińska (red.), *Język mediów masowych*, Warszawa 2000.

Bralczyk J., Miosiołek - Kłosińska K. (red.), *Zmiany w publicznych zachowaniach językowych*, Warszawa 2001.

Bugajski M., *Pragmatyka a lingwistyka normatywna*, „Poradnik Językowy” 2013, z. 4.

Bugajski M., *Kilka uwag o kulturze języka w Polsce*, w: Migdał J., Piotrowska-Wojaczyk A. (red.) *Cum reverentia, gratia, amicitia... (I). Księga jubileuszowa dedykowana Profesorowi Bogdanowi Walczakowi*, Poznań 2013.

Bugajski M., *Etyka, etykieta, kultura języka*, w: *Etyka i etykieta w komunikacji językowej*, Piotrowicz A., Witaszek-Samborska M., Skibski K., Poznań 2012 - (*Kultura Komunikacji Językowej* nr 2).

Butler J., *Walczące słowa. Mowa nienawiści i polityka performatywna*, Warszawa 2010.

Cegieła A., *Retoryka pogardy w polskim dyskursie publicznym*, „Poradnik Językowy” 2012, z. 9.

Ciegieła A., *Słowa niebezpieczne i niepożądane w przestrzeni społecznej. Etyka a poprawność polityczna*, „Poradnik Językowy” 2013, z. 10.

Czapliński J., *Autorytet i intencje nadawcy – a „etyka efektów komunikacyjnych”*, w: J. Puzynina (red.), *Etyka międzyludzkiej komunikacji*, Warszawa 1993.

Pajdzińska A., Puzynina J., *Etyka słowa*, w: J. Miodek (red.) *O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny. Forum kultury słowa*, Wrocław 1995.

Zdunkiewicz-Jedynak D., *Językowy kodeks poprawności politycznej a kultura języka*, w: *Polskie dźwięki, polskie słowa, polska gramatyka (system – teksty – norma – kodyfikacja)*, Warszawa 2011.

Literatura uzupełniająca

Golka B., B. Michalski, *Etyka dziennikarska a kwestie informacji masowej*, Warszawa 1989.

Drożdż M., *Logos i ethos mediów. Dyskurs paradygmatyczny filozofii mediów*, Tarnów 2005.

Drożdż M., *Etyczne orientacje w mediosferze*, Kielce 2006.

Sareło Z., *Media w służbie osoby. Etyka społecznego komunikowania*, Toruń 2000.

Ilowiecki M., *Pilnowanie strażników. Etyka dziennikarska w praktyce*, Warszawa 2012.

Karta Etyczna Mediów i inne dokumenty deontologii dziennikarskiej.

Czarnecki P., *Etyka mediów*, Warszawa 2008.

Pleszczyński J., *Etyka dziennikarska*, Warszawa 2007.

L.Rivers A. W., C.Mathews, *Etyka środków przekazu*, Warszawa 1995.

Zwoliński A., *Słowo w relacjach społecznych*, Kraków 2003.

Uwagi

Brak.

Zmodyfikowane przez dr hab. Monika Kaczor, prof. UZ (ostatnia modyfikacja: 10-05-2022 22:57)

Wygenerowano automatycznie z systemu SylabUZ